

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. VII. De Canonico Lectore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

riaræ præsumentes intromittere se in concessionibus & expeditionibus. *Bulla Pii IV. in sublimi B. Petri folio. Bonac. D. 2. q. 6. pun. 2. tom. 3. ibid. q. 7. pun. 6.*

§. VII.

De Canonico Theologo, seu Lectore.

I. IN Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, quæ existunt in oppidis populosis ex *Concil. Trid. Decreto Sess. 5. c. 1.* instituenda est præbenda pro Lectore Theologo, qui Clericis sacram scripturam interpretetur. Simili modo in Monasteriis Monachorum, & Conventibus aliorum Regulatum (ne quidem Carthusianis exceptis) designandus est ex doctioribus aliquis qui sacram scripturam prælegat. Ubi si Abbates, alique Superiores negligentes fuerint, per Episcopos corrigi, & compelli debent. *Garz. de benefic. par. 4. c. 4. n. 153. Tamburin. de jure Abb. Tom. 3. d. 5. q. 11. Zerola. V. præbenda Theol. n. 1. Barb. de potest. Episc. par. 3. allegat. 56.* Compellentur autem minis, & censuris in Ecclesiâ usitatis.

II. Tempus docendi & hora & materia arbitrio Episcopi relinquuntur. Satisfaciet etiam Lector, si Scholasticam Theologiam doceat. Eidem vacatio conceditur tribus mensibus, Julio, Augusto, & Septembri, uti declaratum esse testatur. *Garz. apud Barb. pag. 164. Summa Apost. Decis. Coll. 445.* Docendi modum, quem publica gymnasia observant, si tenere voluerit, suo & Auditorum commodo faciet.

III. Idem toto die in choro præsens censetur excepto Matutino, si pridie pro sequenti die habeatur. Hinc omnium fru-

ctuum particeps est, exceptis distributionibus quotidianis, nisi in his reddituum corpus consisteret. Quin etiam indulgere Episcopus potest, & Capitulum, ut distributionibus istis fruatur: jamq; indultum à *Greg. XIII.* esse, ut ad docendum promptiores sint, testatur *Piasocius par. 2. c. 3.* Nec video, quid æstimabilis damni futurum sit, ab omni Ecclesiastico onere liberum facere Lectorem, præsertim in sufficiente ministrorum numero.

IV. Ubi redditus tenues sunt, & tam exigua Cleri ac populi multitudo, ut Theologiæ lectio commodè institui nequeat, ab Episcopo Magister designandus est qui Clericos aliosque Scholares pauperes Grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipsa sacræ Scripturæ studia annuente Deo transire possint, cui Magistro vel alicujus simplicis beneficii fructus assignandi, vel alio modo providendum erit. *Con. Tr. l. cit. Tiraquel. de nobil. c. 29. n. 45.*

V. Ad prædictam sacræ Scripturæ lectionem tenentur accedere Clerici & Canonici Ecclesiæ Cathedralis, ut *Congregatio Card. declaravit die xi. Aug. Anno 1618.* eosdem cogere Episcopus potest, & compellere sub pœnâ pecuniariâ, ut audiant casus cōscientiæ ex declaratione ejusdem Congregationis xi. Jul. 1620. Quin etiam lector seu professor constitutus ad prælegendum urgeri potest. *Primo* comminationibus pœnarum. *Secundo* subtractione fructuum. *Tertio* si contumax fuerit, omnino privandus erit. *Reginald. l. 20. n. 53. addit. Con. Tr. Sess. 5. c. 1. n. 28. Barbosa ad cap. 1. Sess. 5. Concil. Trid.*

VI. Pro regularibus ordinavit *Clemens VIII* ut qualibet hebdomadâ lectio sacræ Scripturæ vel casuum cōscientiæ habeatur,

tur,

tur, ad quam in Conventibus & Monasteriis fratres omnes convenient, eaque absolutâ mutuâ collatione circa explicatam doctrinam utiliter se exercent. *Lexana in summa qq. regul. to. I. c. 10. n. 20. summa Apost. decis. Collectione 475.* Ordinatio sanè utilissima, & summè necessaria, si ingeniorum capacitas, & studiorum amor non desit.

VII. Lector Scripturæ non potest cogi ad designandum substitutum, quando ex causâ morbi aut infirmitatis sanabilis per se ipse legere nequit. In quo eventu autem substituto opus est, ab Episcopo deligetur. Sacra Congregatio apud Nicolaum *Garziam de benef. p. 5. c. 4.* Ideo cum Theologus quidam instaret pro substituto permittendo propter infirmitatem, concessâ illi 6. mensium licentia est. *Sacra Congregatio die 12. Novemb. Anno 1627. Barb. in summa de-*

cis. Apost. loco cit.

VIII. Accuratus, si quisquam alius, Decretorum Concil. Trid. observator. *S. Carolus Borromeus* de lectore Theologo ita ordinavit (*Synod. Dioces. xi.*) Illius præcipuum munus erit, ut omni die festo sacras literas in Ecclesiâ publicè interpretetur: in feriis autem hebdomadæ, ubi Clericorum numerus est, sacram item Scripturam, conscientia casuum tractationem, aut catechismi, alteriusve Ecclesiasticæ doctrinæ, aut disciplinæ lectionem, quam nos præscripsimus, exponat. Ad hæc ut promptior esset, primum in canonicatibus locum præbendæ Theologicæ tribuit, ita ut illam obtinens cum ad primam Chori sedem post Dignitates pervenerit, eò loci consistat perpetuò, etiamsi post alios ejusmodi præbendam habuerit. *par. 2. actorum Eccles. Mediolan. pag. 107.*

TITULUS V.

De Dignitatibus.

Gradus honorum in Ecclesiis majoribus & Dignitates constitutæ sunt tum disciplinæ causâ, tum majestatis. Novas creare Episcopis non permittitur: eas verò, quæ in usu alicubi, cum Capituli consensu suis Ecclesiis inferre nihil vetat. Triplices inveniuntur. Quædam de jure tales ex nomine tantum præsumuntur: quædam ex institutione Ecclesiæ, aliæ ex administratione, jurisdictione, aliisve prærogativis dignoscun-

tur. De jure communi Dignitas censetur Archidiaconatus, & Archipresbyteratus. Ex institutione Ecclesiæ aut fundatione quænam sint, antiqua monumenta, & consuetudo docebit. Hinc quæ in unâ Ecclesiâ dignitas censetur, in alia non erit. *Tiraquel. de Nobil. c. 10.* Deniq; dignitas communitè illa dicitur, cui administratio rerum Ecclesiasticarum cum jurisdictione conjuncta est. Et quib. illa cõpetit Prælati nomine, propriè loquendo, gaudet: latius alii quoque